

ÉN TRO, ÉN DÅB, ÉN NÅDE

*Rapport fra bilateral dialog mellem
Metodistkirken i Danmark og Den danske Folkekirke*

ÉN TRO, ÉN DÅB, ÉN NÅDE

*Rapport fra bilateral dialog mellem
Metodistkirken i Danmark og Den danske Folkekirke*

Titel: Én tro, én dåb, én nåde – Rapport fra bilateral dialog mellem Metodistkirken i Danmark og Den danske Folkekirke

Udgivet af: Metodistkirken i Danmark og Den danske Folkekirke, 2018

Layout: Henrik Engedal, www.engedal.it

Trykkeri: GP-Tryk

ISBN: 978-87-970283-0-8

INDHOLD

INTRODUKTION	7
AFTALE	II
RETFÆRDIGGØRELSE	15
DÅB OG MEDLEMSKAB	17
NADVER	19
EMBEDSSYN	21
KIRKESYN	25
DEN DANSKE FOLKEKIRKE OG METODISTKIRKEN I DANMARK	27
JURIDISKE FORHOLD FOR DEN DANSKE FOLKEKIRKE OG METODISTKIRKEN	33
KONFESSIONEL EGENART FOR DEN DANSKE FOLKEKIRKE OG METODISTKIRKEN	37
ØKUMENISK ENGAGEMENT	39
LISTE OVER RELEVANTE TEKSTER	41

Rapportens titel Én tro, én dåb, én nåde er inspireret af Paulus' brev til Efeserne kapitel 4. Dette udtrykkes også i andet vers i salmen Guds Kirkes Grund Alene, Den Danske Salmebog 334, Det Kgl. Vajsenhus' Forlag, København, 2002.

INTRODUKTION

Nærværende aftale mellem Metodistkirken i Danmark og Den danske Folkekirke er et resultat af flere års lære-samtaler mellem de to kirkesamfund.

Baggrunden for påbegyndelsen af læresamtaler mellem kirkerne var, at selvom begge havde tilsluttet sig Kirkefællesskabet af reformatoriske kirker i Europa,¹ Metodistkirken i 1994 og Folkekirken i 2001, manglende der en regional dansk udmøntning af denne fælles tilslutning til det europæiske kirkefællesskab.

De to kirkesamfund har ført samtaler med hinanden fra slutningen af 2011 og frem til sommeren 2017. I denne periode er der afholdt en række møder, hvis fokus har været studier og drøftelser af centrale lærespørgsmål.

Begge kirkesamfund har fundet det nyttigt at gå ind i en grundig drøftelse af centrale lærespørgsmål for derefter igennem at nå frem til en dybere forståelse for hinandens teologiske grundlag og kirkelige praksis.

Naturligt koncentrerede samtalerne sig om emnerne retfærdiggørelse, dåb og medlemskab, nadver, embedssyn og kirkesyn. Prioriteringen af emnerne og den måde, hvorpå disse emner greb ind i hinanden, viste kirkernes fælles reformatoriske baggrund. I mindre omfang blev dog også andre emner berørt. De behandlede emner og samtalerne herom anses for at være fyldestgørende for nærværende aftale og er i forlængelse af den aftale, som er indgået ved kirkernes respektive tiltrædelse af Leuenberg Konkordien.

Den foreliggende rapport fra samtalerne mellem Metodistkirken i Danmark og Den danske Folkekirke rummer dels den egentlige aftale, der gennemgår hovedpunkterne i Metodistkirkens og Folkekirkens fælles syn på det indbyrdes forhold, dels en historisk del, der fremstiller baggrunden for kirkesamfundenes opståen og udvikling i Danmark og beskriver, hvordan kirkerne har udviklet sig teologisk.

¹ Kirkefællesskabet af reformatoriske kirker i Europa, hvis centrale tekst er Leuenberg Konkordien fra 1733, skiftede i 2003 officielt navn fra Leuenberg Kirkefællesskabet til Kirkefællesskabet af reformatoriske kirker i Europa (Community of Protestant Churches in Europe, CPCE).

Udgangspunktet for samtalerne har været det kirkefællesskab, der allerede formelt foreligger mellem Metodistkirken i Danmark og Den danske Folkekirke gennem begge kirkers tilslutning til Leuenberg Konkordien (LK),² men hvor Leuenberg Konkordien er paneuropæisk og multilateral, er denne aftale bilateral og lokal. Der er således ikke tale om skabelse af et nyt økumenisk fællesskab, men en lokal udmøntning af det allerede eksisterende fællesskab, der fokuserer på de forhold, som har betydning i en dansk sammenhæng.

Med aftalen gives fællesskabet synligt udtryk lokalt, og aftalen er tillige udtryk for, at Metodistkirken og Folkekirken vedkender sig den i Leuenberg Konkordien indeholdte forpligtelse af kirkerne til at fortsætte læresamtaler med hinanden (LK 37).³

De relevante høringsinstanser har for Metodistkirkens vedkommende været Metodistkirkens Årskonference og for Folkekirkens vedkommende Folkekirkens mellemkirkelige Råd samt Folke-

kirkens biskopper. Ved tiltrædelse markeres aftalen ved to gudstjenestelige fejringer.

De to kirkesamfund vil også efter tiltrædelsen af denne aftale fortsætte med at konsultere hinanden. Det vil både fastholde og udvikle den gode relation, der med denne aftale er opnået, samt give anledning til drøftelse af andre relevante emner end de, som allerede er indeholdt i denne aftale. Det er tillige ønsket, at aftalen vil fremme samarbejde blandt metodistiske og folkekirkelige menigheder lokalt.

Samtalerne mellem Metodistkirken i Danmark og Den danske Folkekirke er blevet ledt af et delt formandskab og ført af følgende personer:

Fra Metodistkirken

Christian Alsted, biskop for Norden og Baltikum, formand for samtalegruppen.

Ole Birch, præst ved Jerusalemskirken, København.

Ove Sørensen, præst ved Betlehemskirken, Aarhus.

² Leuenberg Konkordiens fulde tekst findes i Kyndal, E. (red.), *Leuenberg Konkordien og Kirkefællesskabet af reformatoriske kirker i Europa, Udvalgte tekster udgivet af Forlaget Anis i samarbejde med Den danske Folkekirkens mellemkirkelige Råd*, Anis, København, 2005. I det følgende refereres der til Leuenberg Konkordien vha. forkortelsen LK efterfulgt af et paragrafnummer.

³ Se også *Fælleserklæring om kirkefællesskab* 4.3, Kyndal 2005, 122: "For alle kirker, som har del i denne overenskomst, følger forpligtelsen til at omprøve de gensidige relationer til hinanden i regionale og lokale sammenhænge og udforme dem på ny."

Jørgen Thaarup, teol.dr., distriktsforstander og præst ved Jerusalemskirken, København.

Fra Den danske Folkekirke

Henning Toft Bro, biskop over Aalborg Stift, formand for samtalegruppen.

Bo K. Holm, ph.d., lektor i dogmatik ved Aarhus Universitet.

Steffen Ravn Jørgensen, domprovst i Helsingør Stift.

Kurt E. Larsen, dr.theol., professor ved Menighedsfakultetet.

Thorsten Rørbæk, ph.d., teologisk medarbejder ved Folkekirkens mellemkirkelige Råd, sekretær for samtalegruppen.

AFTALE

Vore to kirkesamfund er med deres bekendelsesskrifter, kirkeordning og læretraditioner opstået under forskellige historiske omstændigheder. Dette har skabt forskelle mellem os, som er udtryk for en legitim mangfoldighed, samtidig har der også eksisteret modsætninger mellem os, som det har været et mål at overvinde.

I denne rapport drøftes læremæssige emner, som er væsentlige for forholdet mellem vore kirkesamfund. Leuenberg Konkordien som begge kirker har tilsluttet sig (Folkekirken i 2001 og Metodistkirken i 1994), har dannet grundlag for vores samtaler, og det er vor opfattelse, at Leuenberg Konkordien her får sin modtagelse og sit konkrete udtryk mellem vore to kirkesamfund i den danske kontekst.

Vi henviser desuden til rapporten fra samtalerne mellem Den norske kirke og Metodistkirken i Norge, *Nådens fællesskab*, Evangelisk-lutherska kyrkan i

Finland og Metodistkirken i Finland, *Delaktiga i Kristus* samt the Evangelical Lutheran Church in America og the United Methodist Church, *Confessing Our Faith Together*.⁴

Vi har gennem samtalerne kunnet bekræfte og uddybe den grundlæggende konsensus mellem os i de væsentlige lærespørgsmål, og vi har i samtalerne haft lejlighed til at drøfte de faktiske forskelle i teologisk betoning og kirkelig praksis, som vi har kunnet konstatere i vores aktuelle kontekst, og igen kunnet bekræfte, at disse forskelle ikke forstyrrer den gensidige anerkendelse af hinanden som medlemmer af den samme ene kirke (jf. enhed i differentieret konsensus).

Dette anser vi bør få synlige udtryk.

Efter vor vurdering påviser denne rapport et sådant samsvar mellem vore kirker i lære og liv, at vi anbefaler at stadfæste dette i en aftale om

⁴ Rapporten fra dialoger mellem Svenska Kyrkan og Metodistkyrkan i Sverige har ligeledes informeret vores arbejde. Dialogerne ledte til en aftale i 1985 og senere en udvidet aftale i 1993, som dog fra 2012 ikke længere er i kraft, efter Metodistkyrkan i Sverige sammen med Baptistsamfundet og Missionskyrkan dannede Equmeniakyrkan. Siden har Equmeniakyrkan indgået aftale om kirkeligt fællesskab med United Methodist Church i 2016. Der er i 2017 indgået en overenskomst mellem Equmeniakyrkan og Svenska Kyrkan, som muliggør nærmere lokale aftaler.

bekræftelse af kirkefællesskab. Med "kirkefællesskab" (fuld kommunion) menes med henvisning til Leuenberg Konkordien, at "kirker med forskellige bekendelsesskrifter på grundlag af den opnåede overensstemmelse i forståelsen af Evangeliet indrømmer hinanden fællesskab i ord og sakramenter og tilstræber størst muligt fællesskab i vidnesbyrd og tjeneste" for verden, samt at de tilsiger hinanden "prædikestols- og nadverfællesskab, hvilket også indebærer den gensidige anerkendelse af ordinationen og muliggør intercelebration" (fælles udførelse af gudstjenesten) (LK 29 og LK 33).

Aftalen mellem vore kirker indeholder en gensidig anerkendelse og en forpligtelse til at give denne anerkendelse synligt udtryk.

METODISTKIRKEN I DANMARK, SOM EN DEL AF THE UNITED METHODIST CHURCH, OG DEN DANSKE FOLKEKIRKE INDGÅR DENNE AFTALE OM BEKRÆFTELSE AF KIRKEFÆLLESSKAB

Vi anerkender

1. hinandens kirker som kirker der tilhører Jesu Kristi ene, hellige, almindelige og apostolske kirke.
2. at begge kirker står sammen i bekendelsen af den apostolske tro, som den er givet os i Den Hellige Skrift, udtrykt i de oldkirkelige bekendelser og i den reformatoriske forståelse af Evangeliet.
3. at Guds ord forkyndes rent i begge vore kirker.
4. hinandens dåb og forvaltning af nadverens sakramente.
5. hinandens ordinerede præstetjeneste.
6. at vi fortsat er to forskellige kirker med hver sin tradition, bekendelsesskrifter og kirkeordning fastsat efter den respektive kirkes egne bestemmelser.

Vi forpligter os til kirkefællesskab ved at

1. fejre gudstjeneste og nadver sammen, hvor ordinerede embedsbærere fra begge kirker gør tjeneste sammen.
2. byde medlemmer fra hinandens kirker velkomne på linje med vore egne medlemmer til at deltage i gudstjenester og modtage nadver, samt eventuelle andre pastorale tjenester.
3. stå sammen i bøn og arbejde om at udføre kirkens opgave og tjeneste i vort land og derfor søge samarbejde, hvor dette er naturligt.
4. repræsentanter fra hinandens kirker inviteres, hvor dette er naturligt, til at deltage i bispevielse og ordination af præster, og ved indsættelse til kirkelig tjeneste på lokalt plan.
5. modtage præster, der er ordineret til Ordets tjeneste af en biskop i Metodistkirken eller i Folkekirken til efter indbydelse og i overensstemmelse med de til enhver tid gældende regler at gøre tjeneste i den modtagende kirke uden ny ordination.

6. åbne for, at der kan etableres forskellige former for organiseret fællesskab og samarbejde på lokalt plan.
7. fortsætte med regelmæssige samtaler og fælles studium af vigtige spørgsmål for tro og liv, herunder det som høringerne om aftalen i vore kirker har peget på. Desuden drøfter vi hvilke tiltag som kan sættes i værk og hvilke aftaler, som kan indgås for at gøre fællesskabet mellem vore kirker mere synligt.

Gudstjenestelig markering

Aftalen bekræftes med fælles gudstjenester i lokale metodistiske og lutherske kirker. Disse markeringer skal vise, at vi gensidigt anerkender hinanden, og at vi forpligter os på den fælles tjeneste for Evangeliet.

Gudstjenesterne omfatter en erklæring om vort kirkefællesskab, gensidig forbøn, udveksling af fredshilsen og fælles nadver.

I det følgende gives en redegørelse af de væsentligste lærespørgsmål som parterne har drøftet. Disse er retfærdiggørelse, dåb og medlemskab, nadver, embedssyn samt kirkesyn.

RETFÆRDIGGØRELSE

I centrum for den fælles læremæssige enighed står troen på retfærdiggørelse ved tro alene.

I samtalen om retfærdiggørelseslæren konstaterede partnerne en udpræget enighed om det grundlæggende. Begge fandt hos hinanden den grundlæggende evangeliske arv varetaget, således som også *Fælleserklæring om kirkefællesskab mellem Leuenberg-kirkerne og de metodistiske kirker*⁵ (FK) giver udtryk for (FK 4).

Retfærdiggørelsen omhandler det grundlæggende forhold mellem Gud og menneske, sådan som det kommer til udtryk i "budskabet om Guds frie nåde" (LK 12). Reformationens opgør med enhver form for forståelse af Guds retfærdiggørende handlen, som overlader ansvaret for frelsen til mennesket enten helt eller delvist, deltes af begge parter, om end dette anliggende kommer forskelligt til udtryk i henholdsvis den metodistiske og den lutherske tradition.

Det er et fælles synspunkt, at det troende menneske er et menneske forenet med Kristus, og Kristus er subjektet i den kristnes liv. Med udgangspunkt i denne forståelse afviser den metodistiske tradition det fuldstændige tab af gudbilledlighed – ikke ulig opfattelsen hos Grundtvig – og kan ud fra forståelsen af nådens forvandlende kraft i større udstrækning end den lutherske tradition betone menneskets samarbejde med Gud (jf. FK 2,4).

Den metodistiske og den lutherske tradition deler sig som følge heraf i synet på menneskets viljesfrihed, og metodismen forstår Guds nåde som den Guds handling, der skaber viljesfrihed i den troende, herunder også viljen til svar. Med Wesley ser den metodistiske tradition den frie vilje som en genoprettelse af gudbilledligheden, men betoner samtidig, at Guds nåde altid er udgangspunktet og grundlaget for menneskets delagtighed. Således er menneskets medvirken først og fremmest dette at stille sig til rådighed for Guds handlen.

⁵ Kyndal 2005, 117-122. Der refereres i det følgende til denne erklæring vha. forkortelsen FK efterfulgt af paragrafnummer.

Den lutherske tradition forstår den kristnes frihed på en anden måde, nemlig som en modtaget frihed fra de magter, som begrænser mennesket, herunder også menneskets egen vilje.

Såvel metodistisk som luthersk forståelse enes altså om at afvise enhver forståelse, der måtte gøre frelsen til resultat af menneskets anstrengelse. På samme måde afvises en forståelse af retfærdiggørelsen, der efterlader mennesket uberørt.

Den metodistiske tradition betoner i højere grad end den lutherske menneskets helliggørelsesproces (jf. FK 2,3), men samtalen afslørede, at såvel den metodistiske som den lutherske teologi har en betydelig variationsbredde, således at det som opfattes som traditionelle forskelle mellem metodisme og lutherdom også lader sig genfinde som teologiske forskelle internt i de enkelte kirker. Samtalepartnerne kunne derfor uden problemer stille sig bag *Fælleserklæringens* formuleringer, der konstaterer en "grundlæggende konsensus om forståelsen af Evangeliet", der gør, at de tilbageværende forskelle må betragtes som "legitime forskelligheder" båret af denne grundkonsensus (FK 3,2).

DÅB OG MEDLEMSKAB

I synet på dåb og medlemskab er der mellem Metodistkirken og Folkekirken enighed om det bibelteologiske grundlag, ligesom der er enighed om, i forlængelse af den reformatoriske indsigt og dokumentet *Om lære og praksis vedrørende dåben*, at understrege sammenhængen mellem tro og dåb,⁶ således at der både kan lægges vægt på den personlige tro i modtagelsen af dåben og på dåbens sakramentale karakter som Guds ubetingede nådegave.

Bredden i Folkekirken er ikke så stor, at der er plads til præster, der ikke har et sakramentalt dåbssyn, og også Metodistkirkens præster er forpligtede på en sakramental dåbspraksis og forkyndelse. Vi er enige om, at dåbens betydning ikke er begrænset til den momentane handling, men at livet som kristen er et liv i udfoldelse af dåbens nåde. Der er tale om en vækst i kristenlivet, jf. ordene fra Leuenberg Konkordien:

”i den [dåben] tager Jesus Kristus det til synde og døden hjemfaldne menneske uigenkaldeligt ind i sit frelsesfællesskab, for at det skal være en

ny skabning. Han kalder det ved Helligåndens kraft ind i sin menighed og til et liv i tro, til daglig omvendelse og efterfølgelse” (LK 14).

Vi er enige i denne forståelse af sammenhængen mellem dåb og menighed, så man døbes til et forhold til Gud og til en menighed. Dåben har derfor betydning både for relationen til Gud og til menighedens fællesskab. Parterne er enige om at understrege sammenhængen mellem dåb, oplæring og bekendelse: Dåben som sakramentet, hvori Gud handler; oplæringen i det trosindhold, hvorpå dåben sker, og hvori livet i dåbspagten leves, og bekendelsen som såvel den enkeltes personlige bekendelse som den enkeltes deltagelse i menighedens bekendelse.

Vi er enige om, at der foretages nøddåb, når dette begæres.

Vi er som andre kirkesamfund i Kirkefællesskabet af reformatoriske kirker i Europa enige om ikke at acceptere alter- og prædikestolsfællesskab med kirkesamfund, der praktiserer dåb

⁶ Kyndal 2005, 84-92, her § 3.

af mennesker, der allerede er døbt i Faderens og Sønnens og Helligåndens navn.

Samtalen viser også områder, hvor praksis adskiller sig, og hvor der bør være videre drøftelser:

I Metodistkirken lover forældrene at opdrage deres barn i troen. I Folkekirken pålægges det forældre og/eller faddere at sørge derfor. Forskellen betyder, at Folkekirkens præster har en dåbsforpligtelse, hvis forældre begærer deres barn døbt, hvor Metodistkirkens præster kan afslå dåb, hvis forældrene ikke ønsker at svare bekræftende på dåbsritualets spørgsmål om, hvorvidt de vil opdrage deres barn i den kristne tro og praksis. Sådanne afslag sker i praksis yderst sjældent. Denne forskel vurderes i forlængelse af tiltrædelsen af Kirkefællesskabet af reformatoriske kirker i Europa ikke at have kirkeadskillende karakter.

Medlemskabet i Metodistkirken bygger på dåben og træder i kraft ved denne. Barnet bliver ved dåben "døbt medlem", hvilket senere i livet efterfølges af et bekendende medlemskab, som indeholder en bekræftelse af dåben og bekendelse af troen. I Metodistkirken har alle bekendende medlemmer, uanset alder, adgang til kirkens demokratiske organer, mens alle medlemmer af Folkekirken har

stemmeret til menighedsrådene, hvis de er over 18 år.

På den baggrund er der ikke grundlag for at hævde, at disse forskelle forstyrrer den grundlæggende gensidige anerkendelse.

NADVER

De fælles læresamtaler har ført os til en dybere erkendelse af de store fællestræk i nadverforståelsen, der gør sig gældende i vore respektive traditioner. Parterne har fundet, at man i stor udstrækning deler syn på det teologiske grundlag bag nadverfejringen, og begge parter deler med Leuenberg Konkordien det syn, at i "nadveren giver den opstandne Jesus Kristus sig selv i sit for alle hengivne legeme og blod gennem sit forjættende ord sammen med brød og vin. Han skænker os derigennem syndernes forladelse og befrier os til et nyt liv i tro" (LK 15). Også den accentuerende tilføjelse, som *Fælleserklæring om kirkefællesskab* supplerer ovennævnte forståelse med: "Således giver han uden forbehold sig selv til alle, som modtager brød og vin i tillid til hans løfte" (FK 3,3), kan begge samtaleparter fuldt ud tilslutte sig.

Heller ikke i forståelsen af nadverpraksis adskiller Metodistkirken og Folkekirken sig grundlæggende fra hinanden:

Der er enighed om en nadverforståelse, der er forankret i de nytestamentlige nadverberetninger. Begge kirker er enige om, at nadveren er et af de grundlæggende nådemidler. Nadveren er et måltid indstiftet af Kristus, som Han har befalet os at fejre i overensstemmelse med sin forordning indtil Han kommer igen.

Dette indbefatter en grundlæggende forståelse af nadveren som formidling af Guds nåde gennem Kristi selvhenrivelse for os. Vi genfinder hos hinanden dybe spor af den reformatoriske forståelse af Guds nådige frelses-tilsagn (jf. LK 12).

Vi har gennem studier af nadverritualerne i de to kirkesamfund fundet udpræget indholdsmæssig overensstemmelse. I det hele taget minder nadverfejringen i Metodistkirken i Danmark og i Den danske Folkekirke meget om hinanden. I begge traditioner finder vi: syndsbevidsthed eller en betoning af syndernes forladelse,⁷ taksigelse (eukaristi), bøn, invitation,

⁷ Metodistkirken vægter syndsbevidstheden højere som del af nadverritualet, men understreger at der her ikke er tale om en forudgående renselse, men om en pointeret erkendelse af den enkeltes forhold til Kristus. Dette erkendelseselement opfattes af begge parter som genuint reformatorisk.

ihukommelse, indstiftelsesordene i deres bibelske ordlyd (1. Kor. 11,23-26), påkaldelse af Helligånden, uddeling af brød og vin, en markering af nadveren som fællesskabsstiftende sakramente og et eskatologisk udblik.

I samtalerne har vi lært, at den uens vægtlægning af de forskellige elementer ikke grunder i en afgørende anderledes opfattelse af nadverfejringens indhold.

Begge traditioner betoner Kristi reale nærvær i nadveren. Metodistkirken betoner, at nærværet er knyttet til hele handlingen, mens den lutherske forståelse særligt knytter nærværet til elementerne. I samtalerne er det lutherske anliggende i fastholdelsen af realpræsensen overfor en rent symbolsk udlægning blevet forstået som en fremhævelse af Guds åbenbaring og selvhengivelse i inkarnation og kors.

Vi ser begge i nadveren en forsmag på Guds rige og dermed en udfordring af uretfærdigheden i verden, idet vi ser frem mod den kommende verden, hvor Guds kærlighed og nåde vil være alt i alle.

Begge parter fremhæver nadverens karakter af tak og lovprisning for alt som mennesket har modtaget fra Den

Treenige Gud i skaberværket og i Hans nådige handling gennem historien frem til skabelsens fuldendelse.

Både i Metodistkirken i Danmark og i Den danske Folkekirke praktiseres i udstrakt grad åbne nadverborde. Vi ser i denne praksis en understregning af Guds nåde.

I begge traditioner forvaltes nadveren af en ordineret præst, i Metodistkirken dog også af en af biskoppen udnævnt lokalpastor.

Ud fra denne fælles grundforståelse kan de forskelle, som stadig findes, ses som forskellige betoningener inden for denne grundforståelse.

EMBEDSSYN

Også i samtalen om embedssyn var der stor enighed om det bibelteologiske grundlag, sådan som det kommer til udtryk i den fælles accentuering af det reformatoriske embedssyn. Præsteembedet har som forudsætning det almindelige præstedømme, som omfatter alle troende og døbte, og som varetager opgaver, der tilhører alle døbte og troende. Præsteembedet hviler på det dobbelte kald, dels det ydre og dels det indre kald.

Ordinationen stadfæster embedsmeddelelsen og foretages af biskoppen. Begge kirker er enige om, at ordinationen er til Ordets forkyndelse og sakramenternes forvaltning. Der er enighed om, at præsteembedet er en forvaltning af det ene almene præsteembede (det almene præstedømme) trods forvaltningsmæssig deling og bemyndigelse til særlige funktioner, dels i præsteembedet ved lokale kirker og menigheder og dels i biskpeembedet, der udover at være et læreembede har den særlige tilsyns- og ordinationsmyndighed i et stift/større område.

Vi er enige om et funktionelt embedssyn, hvor embedsindehaveren ikke har myndighed i kraft af sin person, men udelukkende i kraft af udøvelsen af de funktioner, som ordinationen giver myndighed til: Ordets forkyndelse, sakramenternes forvaltning samt varetagelsen af kirkens praksis og ordning.

Den evangeliske succession, som en ubrudt tradition, gør kirken apostolsk og katolsk (almindelig og økumenisk) og den videreføres bl.a. gennem forvaltningen af kirkens ene embede. Ingen af parterne forstår successionen som en personlig meddelelse af embedet fra biskop til biskop.

Inden for det grundlæggende fælles embedssyn fandt vi dog også en vis variation. Således er det at være lægprædikant i Metodistkirken en formelt godkendt status med indvielse, men ikke ordination og uden sakramentforvaltning, men til forkyndelse og medvirken i gudstjenesten, hvorimod lægprædikanter i Folkekirken ikke har nogen formel status, ingen indvielse og sjældent medvirker i gudstjenesten.

Der er enighed om, at "rettelig kaldelse" (CA 14⁸) og ordination konstituerer præsteembedet. I Folkekirken "sker kaldelsen i ordinationen" (*Embede og ordination* II. 3,1⁹). Metodistkirken har, ligesom i den reformerte tradition, en forståelse af kaldelse og ordination som to på hinanden følgende led på vejen til fuld præstelig bemyndigelse (*Embede og ordination* II. 3,2). I denne forståelse har Metodistkirken en tjeneste som "lokalpastor," hvor personen er rettelig kaldet, hvilket er formelt bekræftet af kirken, men på vej til ordination og endnu ikke kvalificeret til ordination. Lokalpastorer må i Metodistkirken forkynde Guds Ord og forvalte sakramenterne indenfor den begrænsning i tid og sted, som den biskoppelige embedsudnævnelse indebærer. Folkekirken har ingen tilsvarende præstelig tjeneste i lighed med Metodistkirkens lokalpastor eller anden prælimerende tjeneste "på vej mod ordination".

Der er enighed om, "at ingen i den kristne menighed offentligt må udføre tjenesten for ord og sakramente uden rettelig kaldelse" (*Embede og ordination* II. 3,2). Denne aftale omfatter

kun ordinerede præster i de to kirkesamfund, ikke lokalpastorer i Metodistkirken.

I Metodistkirken er diakonembedet et ordineret embede, idet diakonen ordineres til Ord og Tjeneste – og uden ret til sakramentforvaltning. Sammen med kirkens præster, der ordineres til Ord og Sakramentforvaltning, indgår diakonerne i kirkens præsteskab, i lighed med praksis i nogle reformerte kirker (*Embede og ordination* II. 3,2). Diakoner har ikke adgang til bispetjenesten. Folkekirken har ikke noget diakonembede. Der uddannes ved en række frivillige diakonale institutioner personer, der efter endt uddannelse har mulighed for at få en uofficiel indvielse til diakon. Nogle af dem kommer til at tjene i forskellige opgaver i Folkekirkens sogne, men heller ikke sådanne medarbejdere er del af kirkens præsteskab, og de får ingen formel ordination, indvielse eller indsættelse.

Bispeembedet i Folkekirken er et personligt embede, hvor den enkelte biskop er suveræn i sit stift. Alle landets biskopper erigestillede, og der findes ikke noget "bispe råd".

⁸ Confessio Augustana / Den augsburgske Bekendelse findes i Nørgaard-Højen, P., *Den Danske Folkekirkes Bekendelsesskrifter, Tekst og Oversættelse*, Anis, København, 2000 og Nørgaard-Højen, P., *Den Danske Folkekirkes Bekendelsesskrifter, Kommentar*, Anis, København, 2001.

⁹ Kyndal 2005, 111-116.

Når biskopperne mødes, sker det uden at der er tillagt dette møde nogen formelt besluttende status. I Metodistkirken indgår den enkelte biskop i bispekollegiet, kaldet Biskopsrådet, men de enkelte biskopper er også her sidestillede.

De juridiske forskelle, hvor Metodistkirken har en synodal struktur, mens Folkekirken har en særlig struktur med Folketinget / kirkeministeren / kongen som øverste organer, medfører de fleste forskelligheder for diakoners, præsters og biskoppers ansættelsesforhold, tjenestemæssige relationer og myndigheder samt deres loyaliteter og retslige forhold.

KIRKESYN

Folkekirken og Metodistkirkens kirkesyn bygger på henholdsvis Confessio Augustana og Metodistkirkens Religionsartikler, der er fælles om at konstituere kirken som et fællesskab af troende samlet om Ordets forkyndelse og sakramenternes forvaltning. Kirkerne er således enige om et grundlæggende reformatorisk kirkesyn med fokus på den konkrete menighed, dens forkyndelse og dens forvaltning af sakramenterne. Begge kirker har ved indtrædelsen i Leuenberg-fællesskabet forholdt sig positivt til den udvikling af fællesskabets kirkesyn som bl.a. kommer til udtryk i teksten *Jesu Kristi Kirke – Det reformatoriske bidrag til den økumeniske dialog om Kirkens enhed*.¹⁰

Historie og tradition har skabt forskellige udmøntninger af det grundlæggende fælles kirkesyn. I Folkekirken er kirken de troendes forsamling. Denne usynlige kirke har behov for ydre rammer, som biskopper fører tilsyn med. Kirken er ikke kendelig på forsamlingen, men på om man samles om forkyndelse og sakramenter.

I Metodistkirken træder den konkrete menighed af medlemmer mere i forgrunden i kirkens selvforståelse. Der lægges vægt på opbygning af et levende menighedsliv, der organiserer de troende omkring nådemidlerne i relevante former, så medlemmerne kan opøves i brugen af dem og vokse i tro og hellighed. Det er menighedens medlemmer der, under ledelse af ordinerede præster, påtager sig at være ansvarlige for kirkens mission.

Nådemidlerne spiller en vigtig rolle i begge kirkesamfund. I Folkekirken er enighed om nådemidlerne tilstrækkelig for kirkens enhed. Hvor Evangeliet forkyndes ret og sakramenterne forvaltes ret, er Kirken. Der er kun ét embede, Ordets tjeneste. Kirken er i sin synlige fremtræden en jordisk, menneskelig og praktisk foranstaltning som en ramme om Ordets forkyndelse og sakramenternes forvaltning. Kirken er ikke en idé, men udgøres af et Kristustroende fællesskab. I Metodistkirken fremholdes dåb, nadver, guds-tjeneste, bøn, faste, fællesskabet og Bibelen som nådemidler, hvor igen-nem Gud formidler sig til mennesker.

¹⁰ Kyndal 2005, 41-83.

Det er kirkens opgave at holde disse nådemidler levende og tilgængelige for Guds folk.

I Folkekirken konstitueres kirken ved Evangeliet og sendes ud med Evangeliet, som levner plads til forskellige menneskelige traditioner. Kirkens enhed skabes ikke gennem ydre organisation, men kirken er allerede ét i Kristus med de berigende og splittende forskelle. Enheden er således altid det på forhånd givne, som den ydre organisation efter bedste evne skal bringe til synligt udtryk. Metodistkirkens konnektionale kirkesyn kommer til udtryk i, at hver menighed er forbundet med hele kirken gennem en række konferencer, der på lokalt, nationalt, regionalt og globalt niveau leder kirkens liv i dets forskellige facetter. Metodistkirken opfatter sig selv som én global kirke, hvor mennesker har et forpligtende fællesskab om at være kirke.

DEN DANSKE FOLKEKIRKE OG METODISTKIRKEN I DANMARK

Forhistorien

Den danske kirkes historie går tilbage til Ansgars virke efter 826 og Harald Blåtands kristning af landet i 965. Danmark blev hermed en del af den vesterlandske kristenhed, og frem til reformationen var den danske kirke en katolsk kirkeprovins. Tilsvarende var kirken i England en del af Den romersk-katolske Kirke. Fra 1517 påbegyndtes en reformation, der henholdsvis førte til dannelse af den evangelisk-lutherske kirke i bl.a. Danmark og Den anglikanske Kirke i England.

Grundlæggende for begge disse kirker var Martin Luthers genopdagelse af læren om retfærdiggørelse af nåde ved tro. Den lutherske lære om "nåden alene" og "troen alene" fastholdt Luther på basis af "Skriften alene" over for den romerske paves forbud, og i 1521 blev han ekskluderet af den romerske kirke. Da de tyske stænder i betydeligt omfang støttede Luther og ønskede reformer i kirken, begyndte en proces, der førte til en reorganisering af kirken på basis af evangelisk tro, og siden bredte reformationen sig også til Danmark. I England kom det

først til et brud med paven, hvorved en engelsk katolsk nationalkirke blev til. Igennem 1500-tallet udformedes denne til en særlig anglikansk kirke, der var evangelisk, for så vidt angår retfærdiggørelseslæren. Også i synet på sakramenterne var den protestantisk, dog på dette punkt mere præget af reformert teologi end af Martin Luther. Til forskel fra de evangelisk-lutherske kirker bibeholdt Den anglikanske Kirke flere af de katolske former, såsom den apostolske succession og mange kirkeskikke.

Reformationen i Danmark

I 1536 gennemførtes under kong Christian III en reformation, og han gav den danske kirke en luthersk kirkeordning. I øvrigt fortsatte kirken det meste af sin hidtidige tjeneste på sogneplan, for der var tale om en reformation, ikke om en ny kirkedannelse. De følgende konger fortsatte den evangelisk-lutherske linje og havde stor indflydelse på kirken. Efter enevældens indførelse kom i 1683 Danske Lov, der lovgav for kongens religionsvæsen. Nogen selvstændig kirke opretholdtes der ikke med, men kongen

lovgav for danskernes religiøse anliggender, ligesom han forvaltede andre af rigets anliggender.

Danske Lov fastslog kongens suverænitet i forhold til alle love, dog måtte han ikke vige fra det evangelisk-lutherske trosgrundlag, der defineredes som følgende fem bekendelsesskrifter: Den apostolske, nikænske og athanasianske Trosbekendelse, Den uforandrede augsburgske Bekendelse fra 1530 og Luthers lille Katekismus. Enevældens statsform varede til 1849, og den evangelisk-lutherske kirke var monopolreligion i Danmark frem til dette tidspunkt – med den undtagelse at jøder, katolikker og reformerte på ganske bestemte betingelser kunne danne menigheder. I begyndelsen af 1800-tallet opstod gudelige vækkelser, hvor lægfolk samledes til møder. Denne forsamlingsvirksomhed, der som oftest var luthersk i dogmatisk henseende og som oftest ønskede at samarbejde med statskirkens præster, var med til at nedbryde det statskirkeligt-præstelige monopol og kom på længere sigt til at bidrage til lægfolkets større rolle i det evangelisk-lutherske kirkeliv.

Metodismen opstår i England i 1700-tallet

I England opstod metodismen som en folkelig bevægelse indenfor Den

anglikanske Kirke med den hensigt at fremelske helhjertet kristendom i overensstemmelse med Bibelen midt i deismens England. Kristendommen skulle blive mere end en passiv kulturarv, og derfor søgte de sammen for at læse Bibelen samt skrifter af Oldkirkens fædre og markante kirkehistoriske personer.

Bevægelsen var også handlingspræget derved, at Oldkirkens praksis vedrørende faste, bøn til bestemte tider, nadverfejring i hjemmene og indsamling af midler til de fattige blev fremelsket. Universitetslæreren og præsten John Wesley fremstod efterhånden som leder af denne bevægelse, der allerede havde fået flere øgenavne hæftet på sig. I nedsættende mening var betegnelsen "methodist" ofte benyttet fordi bevægelsen lagde vægt på disciplin og orden i udøvelse af såvel bøns- og gudstjenesteliv som hjælpearbejde til fordel for de svagest stillede. John Wesley tog smæde-navnet til sig, fordi han forstod, at modstanderne uden at vide det havde genoplivet den oprindelige betegnelse for de kristne. Metodist er et græsk ord, met-hodos, som betyder "planmæssig fremgangsmåde efter en given vej", og i Apostlenes Gerninger benyttes betegnelsen, "dem, der fulgte Vejen", i naturlig fortsættelse af Jesu sprogbrug, "Følg mig!" og "Jeg er

Vejen ...". Metodist blev herefter opfattet positivt som en genoplivelse af det oprindelige nytestamentlige navn for at være kristen.

Under John Wesley og broderen Charles Wesleys ledelse udviklede metodismen sig til at blive en af det attende og nittende århundredes mest indflydelsesrige bevægelser, der påvirkede store dele af engelsk samfundsliv og blandt andet fremmede udviklingen af skole- og sundhedsvæsenet. Under hele Wesleys livstid var metodismen en del af Den anglikanske Kirke. En gren af denne bevægelse udkrystalliserede sig senere til en selvstændig kirkedannelse i England udenfor Den anglikanske Kirke. Efter sin selvstændiggørelse bar den metodistiske kirke Den anglikanske Kirkes læremæssige træk videre, således at der fortsat var tale om en protestantisk kirke med arv fra Luther og reformationen. Engelske nybyggere i Amerika bragte metodismen med sig. Efter uafhængigheden og oprettelsen af De Forenede Stater i Amerika, hvor alle engelske embedsmænd - herunder de anglikanske præster - måtte forlade landet, blev Den Biskoppelige Metodistkirke stiftet i 1784. Den udviklede sig eksplosivt som en ægte kirke af det nye kontinents livssyn og mentalitet.

Dansk luthersk kirkeliv efter grundloven 1849

Grundloven af 1849 gav religionsfrihed og forsamlingsfrihed. Det blev nu legalt at danne nye menigheder og trossamfund i landet, og det blev også muligt at få et nyt trossamfund *anerkendt* – et begreb, der gav visse rettigheder og pligter til det pågældende trossamfund, fx med personregistrering, så det anerkendte trossamfund blev sikret en plads i den offentlige forvaltning og dermed blev en del af det "officielle" Danmark. Dermed mistede den evangelisk-lutherske kirke sin monopolagtige status, men nogen *religionslighed* blev ikke indført.

Grundlovsfædrene var ikke kirke- og religionskritiske, og idet de forventede, at det danske folks store flertal ville forblive i den lutherske kirke, gav de denne navnet *folkekirke*. Som folkekirke skulle den evangelisk-lutherske kirke understøttes af staten, dog uden at denne støtte var nærmere defineret. I øvrigt skete der i 1849 og i årene derefter ikke væsentlige forandringer i den evangelisk-lutherske kirkes indre og ydre liv, idet den fra enevælden nedarvede kirkeret og forvaltningspraksis opretholdtes. For Folkekirken opslutning i befolkningen blev det formodentlig af stor betydning, at der inden for Folkekirken opstod vækkelsesbevægelser og kirkelige foreninger

præget af engagerede lægfolk. Det gav dynamik og fleksibilitet, og flere kredse fik ejerskab til Folkekirken. Samtidig blev Den danske Folkekirke opdelt i kirkelige retninger – grundtvigianismen, Indre Mission, Kirkeligt Centrum m.fl. – der også ofte har været organiserede på lokalt plan og som har været med til at sikre en lokal opbakning til evangelisk-luthersk kristendom og til Folkekirken. Der opstod en tradition for rummelighed i Folkekirken og for et sammenhold trods teologiske, kirkelige og kirkepolitiske meningsforskelle.

Udvandring og metodisters virke i Danmark fra 1850'erne

De samfundsmæssige forandringer med social nød i en voksende befolkning i midten af det nittende århundrede satte gang i udvandringen til Amerika, også fra Danmark, for at få bedre levevilkår.

Den kristendom, der mødte de danske udvandrere i Amerika, var en vækkel-seskristendom, der forudsatte personlig tilslutning og engagement, efter at "Den Anden Store Vækkelse" prægede alle protestantiske kirkesamfund i Nordamerika fra 1830'erne. Den folkelige rejsning, som de gudelige vækkelser var udtryk for i Danmark, og de frie kirkers karakter af folkebevægelse i Amerika var på en måde parallelle og

beslægtede, og danske udvandrere fra de religiøst vakte miljøer havde ikke vanskeligt ved at finde sig tilrette. Metodistkirkerne udgjorde det største kirkesamfund i USA, og skandinavisk-sprogede metodistmenigheder voksede frem. I New Yorks havn etablerede Metodistkirken en sømandskirke for at betjene havnens søfolk og hjælpe de mange emigranter, og den fik afgørende betydning for metodismens udbredelse blandt danskere, der bosatte sig i andre områder i Amerika, og blandt danskere, der vendte tilbage til fædrelandet. I 1850'erne sporede den første metodistisk inspirerede forkyndelse i Danmark. Hjemvendte danskere aflagde vidnesbyrd og prædikede i private hjem og i vakte lægmands-kredse.

I 1859 etablerede dansk-amerikane-ren Chr. Willerup, som i Amerika var blevet uddannet og ordineret som metodistpræst, den første menighed i København. I de første halvhundrede år af kirkens historie var der meget tætte bånd til den dansk-norske Metodistkirke i Amerika, som var større end Metodistkirken i Danmark, og som med sin integration i det største amerikanske kirkesamfund udgjorde det kirkelige bagland for metodismen i Danmark, som modtog økonomisk støtte herfra. I Danmark var der stor modstand mod metodismen, da de

første selvstændige menigheder blev stiftet. Mange dansk-amerikanere, der i Amerika havde oplevet vækkelsernes tværkirkelige sammenhold mellem de protestantiske kristne, stod helt uforstående overfor statskirkelighedens åbenbare modstand overfor metodisterne. Metodismens oprindelsesland var England, men den amerikanske metodisme kom til at indtage førstepladsen i den globale metodistiske kirkefamilie og som inspirationskilden til al kontinental-europæisk metodisme, fordi det var i Amerika metodismen først etablerede sig som selvstændig kirke.

JURIDISKE FORHOLD FOR DEN DANSKE FOLKEKIRKE OG METODISTKIRKEN

Folkekirken: Der blev i grundloven 1849 givet et løfte om at Folkekirkens forfatning skulle ordnes ved lov, men dette løfte er ikke blevet indfriet, idet der aldrig er kommet nogen samlet lov for Folkekirken. Den danske Folkekirke er dermed i vid udstrækning forblevet et led i den almindelige offentlige forvaltning.

Retssager i kirkelige spørgsmål følger almindelig retspleje, idet der dog siden 1992 har eksisteret en lov om gejstlige læresager, så der i sager af læremæssig karakter mod en præst skal udpeges teologisk sagkyndige til at medvirke side om side med byretens / landsrettens juridisk uddannede dommere, hvorved der bliver tale om en særlig "præsteret". Den lovgivende magt i Folkekirken ligger hos Folketinget. I en række spørgsmål, der skønnes at være af "indrekirkelig art", har Folketinget dog undladt at benytte sig af sin ret til lovgivning, hvorfor området (fx vedr. salmebøger, liturgier og ritualer) i praksis reguleres i form af kongelige anordninger, efter indstilling fra kirkeministeren, der igen typisk har hentet rådgivning hos biskopperne,

kommissioner og kirkelige aktører. Folketinget og Kirkeministeriet har uddelegeret en del af sin magt til menighedsråd, provstiudvalg, stiftsråd og stiftsadministrationer. Den danske Folkekirke er territorielt opbygget, og landet er opdelt i ca. 2200 sogne, der er samlet i ca. 100 provstier og 10 stifter. Foruden den grundlæggende sognestruktur findes der en række menigheder af særlig karakter (fx for døve), ligesom der er ca. 40 valgmenigheder, der også er en del af Folkekirken, men har en række friheder.

Uden for Folkekirken findes en række evangelisk-lutherske frikirker og frimenigheder. Historisk har disse oftest haft grundtvigsk eller tysk baggrund, men de sidste tyve år er der opstået ca. 40 nye frimenigheder med baggrund i Luthersk Mission, Dansk Oase eller Indre Mission. Der er tradition for, at en række vigtige folkekirkelige opgaver inden for diakoni, mission og undervisning løses af frie folkekirkelige organisationer. Siden 1903 har der i hvert sogn været et menighedsråd, valgt af og blandt Folke-

kirkens voksne medlemmer i sognet. Dette menighedsråd har siden 1912 haft ret til at vælge en præst, fra 1922 også ret til at vælge biskop, og menighedsrådene har i det hele taget fået øgede beføjelser. Siden 1922 har menighedsrådene i hvert provsti valgt et provstiudvalg, der har ansvar for Folkekirkens samlede lokale økonomi indenfor provstiets grænser, med ret til at fastsætte og udskrive den nødvendige kirkeskat, der lignedes på Folkekirkens medlemmer og inddrives af kommunen. Siden 2009 er der i hvert stift oprettet stiftsråd, der har en række kompetencer på de anliggender, der varetages på stiftsplan.

De for Folkekirken fælles anliggender på nationalt plan – dels kirkens ”indre” anliggender, dels den del af Folkekirkens økonomi, der omhandler det nationale niveau – varetages stadig af Folketing / minister / dronning. Folkekirkens medlemskab af internationale fora som Kirkernes Verdensråd og Det lutherske Verdensforbund ændrer ikke herved, idet disse fora ikke er tilkendt nogen beslutningsmyndighed i forhold til Folkekirken, der lægger vægt på at være en selvstændig dansk kirke.

Metodistkirken blev i 1865 det første kirkesamfund, som efter religionsfrihedens indførelse i 1849 fik status af anerkendt trossamfund.

Med Metodistkirken i København som modernemenighed fulgte en række menighedsdannelse rundt omkring i Danmark. Det var i byer med havne med international skibstrafik, at metodistkirkerne i Danmark skød frem. Efter København blev metodistkirker etableret i Svendborg og Vejle, dernæst i Aarhus, Frederikshavn, Løkken, Nexø, Aalborg, Odense, Randers og Rønne, inden menigheder voksede frem inde i landet. Kirkens øverste myndighed i Danmark er Årskonferencen, der ledes af biskoppen og består af landets præster samt en delegat fra hver lokal menighed. Metodistkirken modtager ikke direkte statsstøtte, og kirken er økonomisk selv bærende primært gennem bidrag og gaver fra sine medlemmer. Norden og Baltikum udgør et biskopsområde eller stift. Hvert fjerde år afholdes Generalkonferencen i USA, hvilket er øverste myndighed for den globale metodistkirke.

Metodistkirkens internationale navn er United Methodist Church og den har i alt ca. 12 millioner bekendende medlemmer, og ca. 35 millioner døbte medlemmer, ca. 60.000 præster og ca. 46.000 lokale menigheder. Metodistkirkens kirkeret og ordning er samlet i Disciplinen, som revideres hvert fjerde år af kirkens øverste myndighed: Generalkonferencen.

Disciplinen indeholder historisk selvforståelse, kirkens konstitution og dogmatiske bestemmelser, De Sociale Principper samt bestemmelser for kirkens struktur, ledelse og funktion på lokalt, nationalt, regionalt og globalt niveau. Metodistkirken i Danmark er, som en del af United Methodist Church, medlem af The World Methodist Council, som består af 66 metodistkirker og varetager interne og mellemkirkelige opgaver på vegne af den metodistiske kirkefamilie, der i alt tæller ca. 80 millioner bekendende medlemmer.

KONFESSIONEL EGENART FOR DEN DANSKE FOLKEKIRKE OG METODISTKIRKEN

Folkekirken er efter grundloven evangelisk-luthersk, hvorved der bl.a. forstås, at de fem i Danske Lov nævnte bekendelsesskrifter stadig er forpligtende. I præsternes ordinationsritual og i præsteløftet indskræpes det da også for kommende præster, at de er forpligtede på at være i overensstemmelse med disse.

Udover det konfessionelle grundlag har Folkekirken en række kendetegn, som der er bred opbakning til at bevare: Folkekirken har et nært forhold til staten, skal være til stede overalt i landet og yde sit bidrag til kulturlivet i bred forstand. Folkekirken giver en betydelig grad af rummelighed og frihed til det enkelte medlem, til de enkelte menigheder og til de enkelte præster. Dette kommer bl.a. til udtryk i en tradition for mindretalshensyn. Samtidigt er der dog også tale om én fælles og genkendelig Folkekirke. Folkekirken bygger på demokrati, idet menighedsrådene henter deres demokratiske legitimitet fra, at alle voksne medlemmer af Folkekirken har adgang til at stemme til valget af disse.

Metodistkirkens bekendelsesskrifter består af Metodistkirkens religionsartikler 1-24, som er en reformation af Den anglikanske Kirkes 39 religionsartikler, heri er inkluderet Den apostolske og Den nikænske Trosbekendelse, samt tydelige elementer fra Den augsburgske Bekendelse (luthersk) og Heidelberg Katekismen (reformert). Dertil kommer Wesleys Standardprædikener, hvilket er en samling læreprædikener over centrale kristne temaer, samt John Wesleys Noter til Det Nye Testamente.

Metodistkirken har altid været frikirke. Også i tiden hvor metodismen var en bevægelse indenfor Den anglikanske Kirke var det som en af staten uafhængig bevægelse og organisation. Metodistkirken har siden stiftelsen i Danmark i 1859 været en kirke med en missionerende, undervisende og diakonal profil. De første søndagsskoler i Danmark blev startet i og ud fra Metodistkirken. Skoleundervisning foregik i stort set alle lokale kirker. Et stort diakonalt arbejde, fx bespisning af hjemløse, hjemmesygepleje samt børne- og ældreomsorg blev udøvet

og blev begyndelsen på en række diakonale og sociale institutioner, der i dag enten er overtaget af staten eller selvstændiggjort. Metodistkirken opfatter sin diakonale profil og praksis som et konfessionelt kendetegn.

ØKUMENISK ENGAGEMENT

Folkekirken har aldrig fået en valgt kirkeledelse, der samlet har kunnet tage stilling til engagementet i økumeniske anliggender. I praksis har biskopperne spillet en stor rolle med hensyn til, at Folkekirken blev medlem af Kirkernes Verdensråd og Det lutherske Verdensforbund, og siden også af Konferencen for Europæiske Kirker, Porvoo Fællesskabet og Kirkefællesskabet af reformatoriske kirker i Europa.

I 1954 fik Folkekirken et uofficielt Mellemkirkeligt Råd, hvor bl.a. alle biskopperne havde sæde. Siden 1989 er det mellemkirkelige arbejde blevet lovfæstet, så Den danske Folkekirkes mellemkirkelige Råd nu vælges med kompetence på dette område, idet Rådet dog først kan træffe beslutning i en sag, der vedrører læremæssige spørgsmål, efter at biskopperne har udtalt sig om det læremæssige.¹¹

Det økumeniske klima i Folkekirken har i øvrigt været karakteriseret ved det forhold, at Folkekirken har status

som absolut majoritetskirke: I 1900 var 99% af den danske befolkning medlemmer af Folkekirken, i 2015 var det 78%. Desuden har det præget anliggendet, at der inden for de kirkelige retninger i Folkekirken er ret forskellige holdninger til betimeligheden af et økumenisk engagement.

Metodistkirken er en af de kirker, som har været med i den økumeniske bevægelses historie lige fra begyndelsen. Metodismen har et stærkt økumenisk engagement, og dens økumeniske forpligtigelse er indskrevet i kirkens konstitution. Metodistkirken er som del af sin internationale organisation medlem af Kirkernes Verdensråd, Konferencen for Europæiske Kirker og som dansk kirke medlem af Danske Kirkers Råd. Ved en fælleserklæring i 1994 tilsluttede Metodistkirken sig, sammen med flere andre metodistkirker i Europa, Kirkefællesskabet af reformatoriske kirker i Europa, som hidtil havde været et fællesskab af lutherske, reformerte og unerede kirker i Europa.

¹¹ Notat om samarbejde mellem Folkekirken mellemkirkelige Råd og Folkekirken biskopper kan læses i sin fulde længde her www.interchurch.dk/om-os/hvordan-arbejder-raadet

LISTE OVER RELEVANTE TEKSTER

Kyndal, E. (red.), *Leuenberg Konkordien og Kirkefællesskabet af reformatoriske kirker i Europa, Udvalgte tekster udgivet af Forlaget Anis i samarbejde med Den danske Folkekirkes mellemkirkelige Råd*, Anis, København, 2005.

Heri findes følgende tekster

- a) *Leuenberg Konkordien og Den danske Folkekirke*
- b) *Konkordie mellem reformatoriske kirker i Europa, Leuenberg Konkordien 1973*
- c) *Jesu Kristi Kirke - Det reformatoriske bidrag til den økumeniske dialog om Kirkens enhed*
- d) *Om lære og praksis vedrørende dåben*
- e) *Om lære og praksis vedrørende nadveren*
- f) *Biskoppernes brev vedrørende Leuenberg Konkordien af 31. juli 1975*
- g) *Signaturforklaring fra Den danske Folkekirke ved tilslutningen til Leuenberg Konkordien og Kirkefællesskabet af 13. maj 2001*
- h) *Overensstemmelse i spørgsmålet om "Embede og ordination", Neuendettelsauer Teserne 1982 / 1987*
- i) *Fælleserklæring om kirkefællesskab mellem Leuenberg-kirkerne og de metodistiske kirker*

Notat om samarbejde mellem Folkekirken mellemkirkelige Råd og Folkekirken biskopper, 1998 / 1999

www.interchurch.dk/om-os/hvordan-arbejder-raadet

Nørgaard-Højen, P., *Den Danske Folkekirkes Bekendelsesskrifter, Tekst og Oversættelse*, Anis, København, 2000.

Nørgaard-Højen, P., *Den Danske Folkekirkes Bekendelsesskrifter, Kommentar*, Anis, København, 2001.

The Book of Discipline of the United Methodist Church, Methodist Publishing House, Nashville, 2012.

Publikationen indeholder Metodistkirkens bekendelsesskrifter og Metodistkirkens kirkeordning, som udgives hvert fjerde år. Indeholdt heri er også de dokumenter og erklæringer, som Metodistkirken har tilsluttet sig.

Metodistisk-lutherske samtaler og rapporter

The Church: Community of Grace. Lutheran – Methodist Dialogue 1979-1984. Den internationale dialog mellem Det Lutherske Verdensforbund og Metodistkirkens Verdensråd.

Svenska kyrkan / Metodistkyrkan i Sverige, Rapport från den första samtalsdelegationen 1979-1985.

Rapport från den andra samtalsdelegationen 1990-1991.

Fra 2012 er denne aftale ikke længere i kraft, efter Metodistkyrkan i Sverige sammen med Baptistsamfundet og Missionskyrkan dannede Ekumeniakyrkan.

Nådens fellesskap, Rapport fra samtalen mellom Metodistkirken i Norge og Den norske kirke, Oslo, 1994.

Delaktiga i Kristus, Lärodiskussionerna mellan Evangelisk-lutherska kyrkan i Finland, kyrkan Suomen metodistikirkko och Finlands svenska metodistkyrka, Helsinki, 2010.

Confessing Our Faith Together, fra the Evangelical Lutheran Church in America og the United Methodist Church, 2009.

Fælleserklæringen om Retfærdiggørelseslæren, Udarbejdet af Det lutherske Verdensforbund og Det pavelige råd til fremme af kristen Enhed, udgivet på dansk af Det mellemkirkelige Råd, Revideret udgave 1997. Metodistkirken har tilsluttet sig denne luthersk-katolske erklæring i 2006.

Andre økumeniske tekster

Baptism, Eucharist and Ministry, Faith and Order Paper no. 111, World Council of Churches, Geneva, 1982.

Teksten er også kendt som *Lima-erklæringen* og uddrag heraf foreligger i dansk oversættelse i *Teologiske Tekster*, red. af Afdeling for Dogmatik ved Aarhus Universitet, Aarhus Universitetsforlag, 1994.

At bekende den ene tro, En økumenisk udlægning af den apostolske tro, Det økumeniske Fællesråd, København, 2000. Teksten er oversat fra engelsk efter *Confessing the One Faith. An Ecumenical Explication of the Apostolic Faith as it is Confessed in the Nicene-Constantinopolitan Creed (381)*, World Council of Churches, WCC Publications, Geneva, 1991.

Sammen for Livet, Mission og Evangelisering i ændrede landskaber, Kirkernes Verdensråds erklæring om mission og evangelisering fremlagt af Kommissionen for Verdensmission og Evangelisering (CWME), udgivet i dansk oversættelse af Dansk Missionsråd, 2013.

The Church towards a Common Vision, Faith and Order Paper no. 214, World Council of Churches, Geneva, 2013.

LINKS

Kirkefællesskabet af reformatoriske kirker i Europa: www.leuenberg.net

Leuenberg Konkordien på dansk: www.interchurch.dk/nationalt-og-globalt/leuenberg-kirkefaellesskabet/leuenberg-konkordien

Metodistkirken i Danmark: www.metodistkirken.dk

The World Methodist Council: www.worldmethodistcouncil.org

Folkekirkens mellemkirkelige Råd: www.interchurch.dk

Den danske Folkekirke: www.folkekirken.dk

Det lutherske Verdensforbund: www.lutheranworld.org

Kirkernes Verdensråd: www.oikoumene.org

Konferencen for Europæiske Kirker: www.ceceurope.org

Danske Kirkers Råd: www.danskekirkersraad.dk

ISBN: 978-87-970283-0-8